

Co-funded by
the European Union

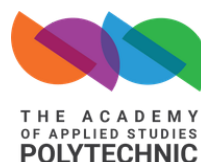
Финансирано од стране Европске уније. Изражени ставови и мишљења су, међутим, искључиво ставови и мишљења аутора/аутора и не одражавају нужно ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (EACEA). Ни Европска унија ни EACEA не могу бити одговорне за њих.

РЕЧНИК ЗНАКОВОГ ЈЕЗИКА СПЕЦИФИЧАН ЗА ИНДУСТРИЈУ

НАЗИВ ПРОЈЕКТА WP2: InclusiveVET:
Премошћавање вештина и
приступачност у стручном
оспособљавању за особе са оштећеним
слухом ИД пројекта: 2023-2-TR01-KA220-
VET-000170645

Институције:

Co-funded by
the European Union

InclusiVET

KA220-VET - Партнерска сарадња у стручном образовању и обуци

InclusiVET: Вештине премошћавања и приступачност у стручном оспособљавању за особе са оштећеним слухом ИД пројекта: 2023-2-TR01-KA220-VET-000170645

ПАРТНЕРИ:

Технички универзитет Јилдиз један је од водећих јавних универзитета у Турској, познат по својој снажној традицији академске изврсности, иновација и истраживања. Са преко 25.000 студената у различитим дисциплинама, универзитет пружа међународно оријентисано образовање у инжењерству, природним наукама, архитектури, економији и друштвеним наукама. Посвећен одрживом развоју, интердисциплинарној сарадњи и партнерствима са индустријом, ЈТУ опрема студенте знањем и практичним вештинама потребним за допринос технолошком напретку, глобалној конкурентности и друштвеној трансформацији.

<https://www.yildiz.edu.tr/>

Епомени Стаси је друштвени кооперативни кафић посвећен промоцији инклузије, солидарности и једнаких могућности за младе особе са инвалидитетом. Обезбеђивањем подстицајног радног окружења за глуве и наглуве младе људе, организација подстиче друштвену интеграцију и приступ тржишту рада кроз иновативна искуства као што је наручивање на грчком знаковном језику. Комбинујући одговорну потрошњу, културну разноликост и ангажовање заједнице, Епомени Стаси организује приступачне културне догађаје и подржава локалне производе, истовремено подстицајући мултикултурални дијалог и друштвено учешће. Његов искусан тим активно доприноси раду са младима, инклузији и међународној сарадњи кроз разне европске програме обуке и иницијативе.

Eu&Pro је образовна и обучавајућа организација са седиштем у Прагу са преко 20 година искуства у стручном образовању, Еразмус+ мобилности и целокупном учењу. Специјализујући се у дигиталној трансформацији, предузетништву, социјалној инклузији и еколошком образовању, организација развија иновативне платформе за е-учење, материјале за обуку засноване на виртуелној реалности и међународне пројекте мобилности. Кроз сарадњу са универзитетима, невладиним организацијама, општинама и партнерима из приватног сектора широм Европе, Eu&Pro промовише инклузивно образовање, прекограничну сарадњу и развој кључних компетенција за младе и одрасле.

<https://www.euopro.cz/>

Академија примењених студија Политехника је угледна јавна високошколска установа која нуди више од 30 студиских програма у техничким, технолошким, уметничким, медицинским и друштвено-хуманистичким областима. Са снажним фокусом на академску изврсност, иновације и целокупно учење, Академија опрема преко 3.500 студената савременим знањем, практичним вештинама и професионалним компетенцијама кроз акредитоване стручне, специјалистичке и мастер програме. Подстицањем блиске сарадње са националним и међународним институцијама, као и партнерима из индустрије, Академија промовише креативност, истраживање и практично искуство, припремајући дипломце да допринесу друштвеном развоју и успелу на динамичним глобалним тржиштима рада.

www.politehnika.edu.rs

Средња школа за оштећени слух „Света Марија“ је јавна установа за специјално образовање у Букурешту која пружа инклузивно образовање и подршку деци и младима са оштећеним слухом и повезаним инвалидитетом. Нудећи образовање од предшколског до средњошколског узраста, укључујући јединствену стручну обуку у области штампарских техника и туризма и хране, школа комбинује академску изврсност са развојем практичних вештина. Опремљена модерним образовним објектима и уз подршку искусних стручњака за специјално образовање, установа активно промовише једнаке могућности, иновације и међународну сарадњу кроз пројекте Еразмус+ и eTwinning.

www.scoolasurzi2bucuresti.ro

Анадолска стручна и техничка гимназија Алтиндаг је добро успостављена институција стручног образовања која пружа висококвалитетну техничку и стручну обуку од 1954. године. Са модерним радионицама, лабораторијама и специјализованим објектима за учење, школа нуди образовање у областима као што су информационе технологије, машине, електротехника и електроника, металне технологије, дизајн намештаја и специјално образовање за ученике са оштећеним слухом. Комбинујући академску изврсност са практичним искуством, културним активностима и спортом, институција има за циљ да образује креативне, веште и друштвено одговорне појединце спремне за високо образовање, индустрију и целокупно учење.

<https://ametal.meb.k12.tr/>

Финансирано од стране Европске уније. Изражени ставови и мишљења су, међутим, искључиво ставови и мишљења аутора/аутора и не одражавају нужно ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (EACEA). Ни Европска унија ни EACEA не могу бити одговорне за њих.

Co-funded by
the European Union

РП2: Развој материјала

ТАБЕЛА САДРЖАЈ

ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ.....	05
1. Увод.....	06
2. Основни знаковни језик за стручно оспособљавање.....	06
3. Знаковни језик специфичан за индустрију обраде метала.....	07
4. Знаковни језик специфичан за обраду дрвета у индустрији.....	11
5. Типографска индустрија.....	13
6. Безбедност на раду и комуникација у ванредним ситуацијама.....	17
7. Закључак.....	18

САЖЕТАК

Овај извештај представља Стручни јединствени речник знаковног језика развијен за подршку комуникацији, инклузији и безбедности на раду за особе са оштећеним слухом у стручном образовању и индустријском сектору. Речник пружа стандардизовану терминологију знаковног језика и објашњења за техничке области као што су обрада метала, обрада дрвета, типографија и безбедност на раду. Његова главна сврха је побољшање приступачности, јачање стручне обуке и обезбеђивање ефикасне комуникације између едукатора, тренера и радника у индустријским окружењима.

Документ почиње основним принципима комуникације на радном месту, укључујући поздраве, представљања, називе послова и уобичајена упутства на радном месту. Ови основни изрази стварају основу за свакодневну интеракцију и сарадњу у стручном окружењу. Извештај затим уводи речник специфичан за индустрију који се односи на алате, машине, материјале и производне процесе који се користе у различитим техничким професијама.

У одељку за обраду метала, речник садржи термине везане за заваривање, бушење, сечење, полирање, мерне инструменте и команде за рад машина. За техничке процесе као што су ТИГ заваривање, лемљење, топло обликовање и техничко цртање обезбеђена су детаљна објашњења и видео линкови на знаковном језику. Одељак за обраду дрвета фокусира се на алате, материјале и технике израде, укључујући тестере, рутере, шперплоче, брушење, бојење и спојеве дрвета. Поред тога, одељак за типографску индустрију уводи терминологију везану за штампање, повезивање књига, ламинацију, сито штампу и технологије издаваштва.

Главни фокус извештаја је безбедност на раду и комуникација у ванредним ситуацијама. Речник објашњава важна безбедносна упутства, захтеве за заштитну опрему, упозорења на опасности и речник за реаговање у ванредним ситуацијама. Термини као што су „носити рукавице“, „високи напон“, „евакуација“ и „медицинска хитна помоћ“ укључени су како би се помогло у стварању безбеднијег и инклузивнијег радног окружења за запослене са оштећеним слухом.

Генерално, овај речник промовише једнако учешће у стручном образовању и индустријском запошљавању смањењем комуникацијских баријера. Стандардизацијом стручне терминологије знаковног језика, пројекат доприноси безбеднијим радним местима, ефикаснијој обуци и јачој социјалној инклузији особа са оштећеним слухом у техничким професијама.

1. Увод

Овај Стручни јединствени речник знаковног језика је осмишљен да служи као структурирани водич за стандардизацију и практичну примену знаковног језика у стручном образовању и индустријском радном окружењу. Циљ му је да пружи свеобухватну референцу за едукаторе и тренере који раде са особама са оштећеним слухом у техничким областима као што су обрада метала, обрада дрвета и други индустријски сектори. Успостављањем доследне и широко прихваћене терминологије знаковног језика, овај приручник обезбеђује ефикасну комуникацију, побољшава интеграцију на радном месту и олакшава развој вештина у професионалном окружењу.

2. Основни знаковни језик за стручно оспособљавање

Ефикасна комуникација на радном месту је неопходна за безбедност, сарадњу и ефикасност. Овај одељак описује основни речник који се користи у стручном образовању и индустријском окружењу.

Поздрави и представљања се обично користе у професионалном или радном окружењу за почетну комуникацију:

- **Здраво/Здраво:** Основни поздрави који се користе за потврђивање нечијег присуства.
- **Добро јутро/поподне/вече:** Формалнији поздрави у зависности од доба дана.
- **Моје име је...:** Начин да се представите у професионалном контексту.
- **Драго ми је:** Љубазан одговор након представљања.
- **Како си?:** Уобичајен начин да се распитате о нечијем благостању.

Уобичајена упутства на радном месту се користе за саопштавање основних задатака и упутстава на радном месту:

- **Започните рад:** Започните додељене задатке или операције.
- **Стоп:** Одмах прекинути активност или радњу.
- **Пауза:** Време предвиђено за одмор током радног времена.
- **Потребна помоћ:** Позив за тражење помоћи или подршке у обављању задатка.

Основни називи послова представљају уобичајене позиције на многим радним местима:

- **Супервизор:** Особа која надгледа и управља радом других.
- **Техничар:** Професионац који управља или одржава опрему или системе.
- **Тренер:** Особа одговорна за подучавање других вештинама или знањима потребним за њихов посао.

3. Знаковни језик специфичан за индустрију обраде метала

Овај одељак се фокусира на специјализовани речник везан за алате и процесе обраде метала, осигуравајући да се комуникација може ефикасно одвијати у бучном или опасном окружењу, посебно за раднике са оштећеним слухом.

Алати:

- Чекић: Алат који се користи за ударање предмета или забијање ексера.
- Кључ: Алат који се користи за затезање или отпуштање вијака и навртки.
- Клешта: Алат који се користи за хватање, савијање или сечење жица и других материјала.
- Одвијач: Алат који се користи за одвртање шrafoва.
- Бушилица: Електрични алат који се користи за бушење рупа у различитим материјалима.
- Брусилица: Електрични алат који се користи за брушење, полирање или обликовање материјала.
- Заваривач: Алат или особа одговорна за спајање металних делова загревањем до растопљеног стања.
- Резач: Алат који користи пламен за сечење метала.
- Калипер: Алат који се користи за мерење растојања између две супротне стране објекта.
- Микрометри: Прецизни инструмент који се користи за мерење малих димензија са великом тачношћу.
- Лењери: Алат за мерење дужина или растојања.
- Мерачи: Инструменти који се користе за мерење дебљине или других димензија материјала.

Материјали:

- Лим: Танки, равни комади метала који се користе у разним процесима обраде метала.
- Алуминијум: Лаган, отпоран на корозију метал који се често користи у производњи.
- Челик: Јака метална легура направљена првенствено од гвожђа и угљеника, која се користи за грађевинарство и производњу.
- Гвожђе: Тежак, јак метал који се користи у грађевинарству и машинама.
- Бакар: Високо проводљив метал који се често користи у електричним применама.

Индустријски процеси и поступци:

- **МИГ заваривање:** Врста заваривања која користи довод жице и заштитни гас за топљење метала.
- **ТИГ заваривање:** Прецизна метода заваривања која користи нетопљиву волфрамову электроду.
- **Лучно заваривање:** Процес који користи електрични лук за топљење и спајање метала.
- **Сечење:** Процес раздвајања материјала на мање делове, често помоћу алата попут тестера или ласера.
- **Брушење:** Процес заглађивања или обликовања материјала трљањем грубом површином.
- **Полирање:** Процес чињења материјала глатким и сјајним, обично употребом абразива.
- **Бушење:** Процес стварања рупа у материјалима, обично помоћу бургије.
- **Навој:** Стварање спиралних жлебова у материјалу, обично за прихватање вијка или завртња.
- **Склапање:** Процес састављања делова или компоненти како би се формирао производ.

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Куцање по металима	Процес сечења унутрашњих навоја у претходно избушеној рупи помоћу алата за нарезивање, омогућавајући безбедно уметање вијака или завртњева.	https://www.youtube.com/watch?v=Nk1SnfdctOO
Угаони завар	Врста заваза који спаја два метална дела под правим углом, стварајући троугласти попречни пресек за додатну чврстоћу.	https://www.youtube.com/watch?v=IPM4VGRXvpE
Лемљење	Процес спајања на ниској температури где се додатни метал (лем) топи да би се спојиле металне компоненте без топљења основних метала.	https://www.youtube.com/watch?v=l6i1gXSjVI8
Бушење метала	Процес стварања рупа у металу помоћу бургије, обично помоћу пресе за бушење или ручне бушилице, често захтевајући подмазивање ради смањења топлоте.	https://www.youtube.com/watch?v=bRhte-FMBtc

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Савијање метала	Процес обликовања којим се метал деформише у жељени облик без сечења, често се изводи помоћу пресе за савијање или ваљанице.	https://www.youtube.com/watch?v=dwrXt-r2Sfc
Каљење метала	Процес термичке обраде који повећава тврдоћу и чврстоћу метала загревањем, а затим брзим хлађењем (каљењем).	https://www.youtube.com/watch?v=QHQI2X6ZUk4
Тачкасто отпорно заваривање	Техника заваривања где се две металне површине спајају применом притиска и пропуштањем електричне струје кроз њих, стварајући локализоване заваре.	https://www.youtube.com/watch?v=aWKZQqFvavk
Кисеоно-ацетиленско заваривање	Процес гасног заваривања који користи пламен од сагоревања кисеоника и ацетилена за загревање и спајање металних делова.	https://www.youtube.com/watch?v=pMxjo7tB6nk
Језгро електроде	Врста електроде са металним језгром окруженим премазом који обезбеђује заштитни гас и шљаку током заваривања.	https://www.youtube.com/watch?v=WE5x3kJIEhA
Заваривање нерђајућег челика	Специјализовани поступак заваривања који се користи за спајање нерђајућег челика, често захтевајући специфичне електроде или заштитне гасове како би се спречила контаминација.	https://www.youtube.com/watch?v=MoTxOD1y-p8
Радијус	Растојање од центра закривљеног металног комада до његове спољашње ивице, које се обично користи у операцијама савијања и обликовања.	https://www.youtube.com/watch?v=r6h5inazSIm
Целулозна електрода	Електрода за заваривање обложена материјалом на бази целулозе, која производи дубоко продорни лук и користи се за вертикално и надземно заваривање.	https://www.youtube.com/watch?v=узлнф2ХКдЛО
Топло обликовање	Процес обликовања метала који се изводи на високим температурама како би се материјал учинио савитљивијим и смањио напон током деформације.	https://www.youtube.com/watch?v=-mSoeBQ7JGA

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Хладно обликовање	Процес обликовања метала који се изводи на собној температури или близу ње, који побољшава чврстоћу и тврдоћу уз очување својстава материјала.	https://www.youtube.com/watch?v=z1IOStPLLO4
Заваривање плафона	Врста заваривања изнад главе која се изводи на површинама изнад заваривача, што захтева посебне технике за контролу растопљеног метала и избегавање капљања.	https://www.youtube.com/watch?v=U7VUOy68PI8&pp=OgcJЦд8КАУццИЫзВ
Техничко цртање	Детаљан и прецизан приказ дизајна металне конструкције, са димензијама, материјалима и упутствима за производњу.	https://www.youtube.com/watch?v=87OPовниткв
ТИГ заваривање	Прецизан процес заваривања који користи волфрамову електроду и инертни гас (као што је аргон) за производњу чистих, висококвалитетних зава.ра.	https://www.youtube.com/watch?v=OpGKTRzA2wg
Заваривање под потопљеним електроодом	Високоефикасан процес заваривања где је лук потопљен испод слоја гранулираног флуksа, смањујући прскање и побољшавајући квалитет зава.ра.	https://www.youtube.com/watch?v=e381HјвнМма
Цртеж из три перспективе	Врста техничког цртежа која приказује објекат из три различите перспективе (одозго, спреда и са стране) како би се у потпуности описали његов облик и димензије.	https://www.youtube.com/watch?v=pbgzYЕgyOV4

Команде за рад машине:

- **Покрени машину:** Команда за покретање рада машине.
- **Подешавање брзине:** Директива за промену брзине којом машина ради.
- **Искључивање:** Команда за искључивање или прекид рада машине.

4. Знаковни језик специфичан за индустрију обраде дрвета

Овај одељак садржи стандардизоване знакове за уобичајене алате, машине и процесе за обраду дрвета, дизајниране да помогну особама са оштећеним слухом да ефикасно комуницирају у окружењима за обраду дрвета.

Алати:

- **Тестера:** Алат са назубљеним сечивом који се користи за сечење дрвета или других материјала.
- **Длето:** Алат са оштрим сечивом, који се користи за резбарење или обликовање дрвета.
- **Малет:** Алат сличан чекићу са великом, меком главом, који се користи за забијање алата као што су длета без њиховог оштећења.
- **Стеге:** Алати који се користе за чврсто држање комада дрвета или материјала заједно током лепљења, сечења или завршне обраде.
- **Угаоник:** Алат који се користи за осигуравање правих углова или за мерење и обележавање линија под углом од 90 степени.
- **Кружна тестера:** Електрична тестера са назубљеним или абразивним диском или сечивом које се ротира око осовине, користи се за сечење дрвета, пластике или метала.
- **Глодалица:** Електрични алат који се користи за издубљивање површине у дрвету или другим материјалима, често се користи за профилисање ивица и детаљан рад.
- **Рендисалица:** Електрични алат који се користи за заглађивање или изравнавање дрвених површина скидањем танких слојева.
- **Струг:** Машина која ротира дрво или метал, омогућавајући оператеру да га резбари или обликује притиском алата на њега.
- **Бушилица:** Стационарна машина која буши прецизне рупе у материјалима попут дрвета, метала или пластике.
- **Мерна трака:** Флексибилан алат који се користи за мерење дужине или растојања.
- **Мерач за обележавање:** Алат који се користи за мерење и обележавање конзистентних ширина или дубина на дрвету.
- **Либела:** Алат који се користи за проверу хоризонталног или вертикалног поравнања површина.

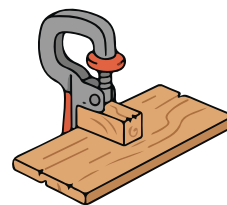
Тестера

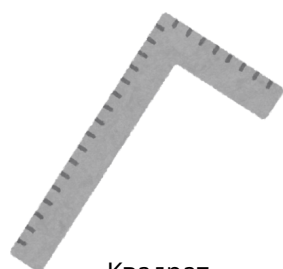
Длето

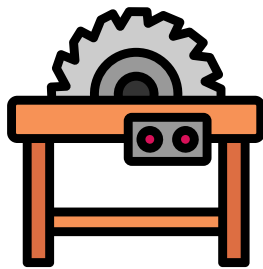
Малет

Стеге

Квадрат

Кружна тестера

Раутер

Бушилица

Материјали:

Шперploча: Врста инжењерског дрвета направљена од танких слојева дрвеног фурнира залепљених заједно, која се користи у грађевинарству и производњи намештаја.

Тврдо дрво: Дрво од листопадних стабала, познато по томе што је издржљиво и чврсто, често се користи у намештају и ормарићима.

Меко дрво: Дрво од четинарских стабала, лакше и лакше за обраду од тврдог дрвета, обично се користи за грађевинарство.

Фурнир: Танке кришке дрвета које се често наносе на површину јефтинијег дрвета како би се побољшао његов изглед.

МДФ (плоча од влакана средње густине): производ од инжењерског дрвета направљен од компримованих дрвених влакана, који се обично користи за намештај и ормариће.

Процеси и технике обраде дрвета:

- **Сечење:** Процес дељења дрвета или других материјала на мање комаде помоћу разних тестера.
- **Брушење:** Процес заглађивања дрвених површина употребом абразивних материјала попут брусног папира или електричне бруснице.
- **Склапање:** Спајање различитих комада дрвета ради стварања готовог производа, често укључујући лепљење, закуцавање ексерима или завртње.
- **Спој ластинин реп:** Спој за обраду дрвета који се користи за спајање два комада дрвета, карактерисан испреплетеним облицима који подсећају на репове и игле.
- **Удубљење и чеп:** Традиционални спој за обраду дрвета где се „чеп“ (истурени крај једног комада) уклапа у одговарајуће „удубљење“ (рупа у другом комаду).
- **Спојеви прстима:** Врста споја где се крајеви два комада дрвета секу у међусобно повезане „прсте“ како би се формирала јака веза.
- **Бојење:** Процес наношења обојеног раствора на дрво како би се побољшао његов изглед и истакла текстура дрвета.
- **Фарбање:** Наношење боје на дрвене површине у естетске и заштитне сврхе.
- **Лакирање:** Наношење провидног или нијансираног завршног слоја на дрво ради побољшања његовог изгледа и заштите од оштећења.

5. Типографска индустрија

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Склопљено/ скупштина	Процес састављања различитих компоненти штампаног производа, као што су странице, корице или уметци, пре повезивања.	https://www.youtube.com/watch?v=5XmrKzIQ7qE
Пунила	Супстанце које се додају папиру или мастилу ради побољшања квалитета, као што су непрозирност, осветљеност или текстура.	https://youtu.be/MyDPPfSsZTM
Умотавање	Процес паковања штампаног материјала у папир, пластику или другу амбалажу ради заштите или презентације.	https://www.youtube.com/watch?v=Uc449OtzMJw
Скупштина	Процес сређивања и комбиновања делова публикације пре завршне обраде и повезивања.	https://www.youtube.com/watch?v=njXhmS2WKUs
Бала папира	Велики, компримовани сноп папира, који се обично користи за рециклажу или складиштење расутих терета.	https://www.youtube.com/watch?v=kX58IXлНв4
Бодовање	Ознака нацртана на картону притиском ради олакшавања накнадног савијања	https://www.youtube.com/watch?v=xObRZrNzEBQ
Блок књиге	Процес прављења прегипа на папиру или картону ради олакшавања савијања без пуцања	https://www.youtube.com/watch?v=ПИп-35Фв7Е8&пп=Огц Цд8КАУцqИЫзв
Капиталбенд	Збирка страница (или потписа) књиге пре него што се она повеже.	https://www.youtube.com/watch?v=tTi7R-rcKfc
Увезана књига	Књига која је састављена и осигурана корицама кроз процес повезивања.	https://www.youtube.com/watch?v=-uxGB1AleZI
Картон	Дебели, чврсти материјал на бази папира који се користи за корице, паковање или подлогу у књиговезању.	https://www.youtube.com/watch?v=62-4nHPa4O

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Папирни отпад	Остаци, исечци или неисправни листови настали током процеса штампања и повезивања.	https://www.youtube.com/watch?v=ДДд-ИВсеО5к&пп=ОгцЈЦд8КАИцкИИЗв
Десктоп издаваштво	Креирање докумената коришћењем софтвера за дизајнирање распореда, комбиновање текста, слика и графике пре штампања.	https://www.youtube.com/watch?v=xprwF_MkMME
Спајање	Процес спајања или ојачавања ивица материјала (као што су корице књига или амбалажа) ради побољшања издржљивости.	https://www.youtube.com/watch?v=N5wprWPstQM
Технолошки лист	Документ који наводи техничке спецификације за задатак штампања, укључујући врсту папира, потрошњу мастила, распоред и детаље завршне обраде.	https://www.youtube.com/watch?v=7УЈЈАW2цВХг
Форлист	Празан лист папира, бели или обојени, који се користи за повезивање блока књиге и корица	https://youtu.be/mvOHGiwyOg
Офсет папир	Врста непремазаног, висококвалитетног папира који се користи у офсет штампи, погодан за књиге, брошуре и новине.	https://www.youtube.com/watch?v=OsJx4DPRaXs
Испреплетено	Термин који се односи на материјале или дизајне који су ткани или испреплетени из естетских или структурних разлога.	https://www.youtube.com/watch?v=нн9вЛ9цг_по
Штампање	Процес репродукције текста и слика на папиру или другим материјалима помоћу штампе или дигиталних средстава.	https://www.youtube.com/watch?v=mbw9TxcroDY
Лепљење	Процес наношења лепка за осигуравање страница или компоненти приликом повезивања књига или завршне обраде.	https://www.youtube.com/watch?v=KUfYc-IAU7g

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Преплитање	Уметање празних или посебних листова између одштампаних листова ради спречавања размазивања, побољшања презентације или додавања функционалности (нпр. индиго папир).	https://www.youtube.com/watch?v=X5Ц6KxK_IХг
Лак / лак	Заштитни или декоративни премаз који се наноси на штампане материјале ради побољшања издржљивости и изгледа.	https://youtu.be/edhrdaYa6mY
Ламинација	Процес прекривања штампаних материјала танком пластичном фолијом ради побољшања чврстоће и отпорности на оштећења.	https://youtu.be/R8TJ-_dOPkM
УВ лампа	Извор светлости који се користи у УВ штампању и сушењу за тренутно сушење мастила, премаза или лакова.	https://youtu.be/GMVZ9zKOKIO
Повезивање	Процес спајања страница како би се створила готова књига или брошура.	https://youtu.be/oPfnSQAeNyg
Наметање реда за штампање	Распоред страница на штампаном листу ради обезбеђивања исправног редоследа и ефикасног коришћења материјала током штампања.	https://youtu.be/6HP_FvzJm5g
Монтажа / монтажа	Процес састављања штампаних компоненти, као што су постери, знакови или делови књига, на финалну површину или оквир.	https://youtu.be/ZM5MtuGedCU
Узорак	Тест отисак или прототип који се користи за проверу квалитета пре масовне производње.	https://youtu.be/ENjLf4otjL8
Негативно	Обрнута слика или филм који се користи у традиционалној штампи за пренос мастила на штампарску плочу.	https://youtu.be/vtgTCz2gV4o

Терминологија	Дефиниција	Превод на енглески знаковни језик
Палета	Платформа која се користи за складиштење и транспорт великих гомила штампаног материјала или папира.	https://youtu.be/zq_UjcB1t_O
Ротациона преса	Штампарска машина која користи ротирајуће цилиндрице за штампање на непрекидним ролнама папира, обично се користи за новине и производњу великих количина.	https://www.youtube.com/watch?v=SWtimjdp6nQ
Резолуција	Јасноћа или оштрина одштампаних слика, мерена у тачкама по инчу (DPI). Већа резолуција резултира оштријим сликама.	https://www.youtube.com/watch?v=lbGmYHNVm2k
Ролна папира	Велика ролна папира која се користи у процесима штампања са континуираним увлачењем папира.	https://www.youtube.com/watch?v=BCYCS_wm2pU
Сито штампа	Техника штампе у којој се мастило наноси кроз мрежасто сито на површину, која се обично користи за текстил, постере и специјалне отиске.	https://www.youtube.com/watch?v=NuCLQj9Okw8
Полеђина (задња страна) леве стране	Лева страница отворене књиге или публикације, обично нумерисана парним бројевима.	https://www.youtube.com/watch?v=M_6718gkKMo

6. Безбедност на раду и комуникација у ванредним ситуацијама

Разумевање и коришћење одговарајућих безбедносних знакова на радном месту је кључно за обезбеђивање безбедности и добробити запослених, посебно у окружењима која укључују опасне материјале, опрему или процесе. Ово поглавље се фокусира на кључне комуникацијске термине који су од виталног значаја за промоцију безбедности и управљање ванредним ситуацијама.

Безбедносна упутства указују на неопходну личну заштитну опрему (ЛЗО) коју треба носити како би се спречиле повреде и излагање опасностима:

- **Носите рукавице:** Знак којим се радницима налаже да носе рукавице како би заштитили руке од посекотина, хемикалија, топлоте или других опасности.
- **Носите маску:** Знак који саветује раднике да носе маске (често маске за прашину, респираторе или хируршке маске) како би се заштитили од удисања штетних честица, испарења или патогена.
- **Користите заштиту за уши:** Подсетник за раднике да носе чепиће за уши или штитнике за уши како би заштитили слух од прекомерне буке, која може проузроковати дугорочно оштећење слуха или губитак слуха.
- **Користите заштитне визире за лице:** Упутства за ношење заштитних визира за заштиту лица од летећих крхотина.
- **Одржавајте одговарајућу вентилацију:** Упозорење да се осигура адекватна циркулација ваздуха како би се спречило удисање штетних испарења.
- **Потребне заштитне наочаре:** Директива о ношењу наочара или заштитних наочара ради заштите очију од прљавштине или хемикалија.

Упозорења о руковању опремом користе се да упозоре раднике на потенцијалне опасности везане за опрему или машине:

- **Врућа површина:** Знак који указује да је површина или део машине врућ и да може изазвати опекотине или повреде ако се додирне.
- **Висок напон:** Упозорење да електрична опрема или машине раде на високом напону и представљају ризик од струног удара или струног удара.
- **Оштри предмети:** Упозорење да одређени материјали или машине садрже оштре ивице, као што су ножеви, сечива или метални лимови, који могу изазвати посекотине или убоде.

Упутства за ванредне ситуације су неопходна како би се запосленима усмерило на то које мере треба предузети у случају нужде:

- Пожар: Указује на опасност од пожара или ванредну ситуацију.
- Опасност: Упозорење о потенцијалној претњи или опасности.
- Одмах зауставити: Команда за тренутни прекид активности како би се избегла повреда или штета.
- Евакуација: Наредба којом се радницима налаже да одмах напусте подручје због потенцијалне или текуће ванредне ситуације, као што је пожар или цурење гаса.
- Вежба за случај пожара: Подсетник или упутство за учешће у вежби евакуације, симулирајући стварну пожарну ванредну ситуацију како би се осигурала спремност.
- Медицинска хитна помоћ: Упозорење које указује да је потребна хитна медицинска помоћ због повреде, болести или другог здравственог стања.
- Потражите медицинску помоћ: Упутство којим се појединцу саветује да потражи стручну медицинску помоћ за повреду или болест која захтева медицинску интервенцију која превазилази основну прву помоћ.
- Притиснути рану: Уобичајено упутство за прву помоћ јесте директно притискање ране која крвари како би се контролисао проток крви и спречио прекомерни губитак крви пре него што стигне помоћ.

7. Закључак

Овај речник је припремљен са циљем да се осигура безбедност на раду и омогући ефикасно реаговање у ванредним ситуацијама. Разумевање и коришћење исправног речника за знакове заштитне опреме, упутства за ванредне ситуације, упозорења о руковању опремом и комуникацију прве помоћи је неопходно за спречавање несрећа, минимизирање ризика и подстицање брзих реакција у случају нужде. Стандардизовани знаковни језик и јасна комуникација су посебно важни у окружењима са особама са оштећеним слухом, осигуравајући да сви могу безбедно и ефикасно да раде. Давањем приоритета безбедности и комуникацији у ванредним ситуацијама, организације могу створити безбедније радно место и подржати добробит свих запослених.